

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 206 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 7-aprelda ruxsat etildi.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Цифровизация социально-трудовых отношений: вызовы и перспективы для работников	18
Абдумухтаров Анваржон Акрамжонович	
O'zbekistonda faoliyat ko'rsatayotgan soliq to'lovchi yuridik shaxslarning iqtisodiy faoliyatini rag'batlantirish masalalari.....	26
To'xtaboyev Nuriddin Isomiddin o'g'li	
Ecotourism in Protected Areas: A Literature Review.....	32
Ismoilova Maftuna Mamat qizi	
Iqtisodiyotning innovatsion rivojlanishi sharoitida xizmatlar sohasini rivojlantirishning hududiy xususiyatlari.....	38
Primova Shaxlo Jumayevna	
Statistik baholash va ekonometrik modellashtirish orqali biznes rivojlanish tendensiyalarini samaradorligini baholash.....	43
Xabibullayev Ibrohim, Saidova Marhabo Xabibullo qizi	
Tijorat banklarida xususiy kapital hisobi va auditini takomillashtirish	52
Qodirova Zilola Maxmud qizi	
Qo'shilgan qiymat solig'i ma'muriyatchiligining ilg'or xorij tajribasi.....	57
Erkayev Nodir Xudayberdiyevich	
O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni joriy etish holati va asosiy yo'nalishlari.....	71
Madraximova Zulfiya Nurmatovna, Ishankulova Komila Kurbanovna, Ortiqboeva Aziza Xolmurza qizi, Omonkulova Ro'zigul Akmaljon qizi	
Challenges and opportunities in implementing green economy indicators in uzbekistan's industrial sector under the fourth industrial revolution.....	76
Shodmonov Ruslan Golib ugli, Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich	
Rivojlangan mamlakatlarga ishchi kuchi oqimi va O'zbekiston mehnat bozoridagi o'zgarishlar.....	89
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Mamlakatda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish	95
Yuldashboyev Azizulloh Bunyodbek o'g'li, Matkarimov Inomjon Baxtiyorovich	
"Ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni samarali rejalashtirish va boshqarish"	101
Bauyetdinov M.J., Medetbayeva D.T.	
Enhancing utilization and minimization of renewable energy systems in uzbekistan	105
Tojirova Hamida Umedovna	
Tijorat banklari daromadini oshirishda aholining savodxonligi va xulq atvorining roli	114
Shakhlo Davirova	
2020–2024-yillarda o'zbekistondagi iqtisodiy o'sish dinamikasi	120
Akbarov Nodir, Ibodullayev Navro'zbek	
O'zbekistonda xalqaro moliyaviy institutlarning yashil moliyalashtirish jarayonidagi roli va strategik yo'nalishlari	125
Gulmira Axmadjonova Xabibulla qizi	
Sug'urta tizimiga raqamli texnologiyalarning ta'siri	133
Uzaqova Kamola Bexzodovna, Yahyoyev Bahridinxon Bahroil o'g'li	
Improving payment services practices in commercial banks: strategies for efficiency and security.....	138
Mamayusuf Abdusamatov	
Jahon moliya tizimi: asosiy tendensiyalar va rivojlanishning innovasion yo'nalishlari	143
Ataniyazov Jasurbek Xamidovich	
Повышение конкурентоспособности экологического туризма Узбекистана путём развития всесезонных горных туристических центров.....	150
Ахмедходжаев Равшан Темурович	
Xo'jalik yurituvchi subyektlar tashqi iqtisodiy faoliyatida valyuta operatsiyalarini takomillashtirish	157
Safarov Alisher Ibrohim o'g'li	

Oliy ta'lim tizimini miqdoriy va sifat ko'rsatkichlari asosida baholashning kompleks metodologiyasi.....	163
Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi, Bozorova Muazzam Hamid qizi	
Ko'chmas mulkni boshqarish samaradorligini baholashning uslubiy yondashuvlari	167
Mirdjalilova Dildora Shuxratovna	
Xizmatlar sohasini rivojlantirishda kichik biznesning ahamiyati va uning innovatsion rivojlantirishdagi muhim xususiyatlari	173
Ulmasova Oygul Baxtiyorovna	
Результаты долгосрочного прогнозирования и стратегического анализа эффективной организации современного управления жилищным фондом.....	178
Бердиева Дилфуза Ахатовна	
Improving long-term assets accounting and auditing	184
Gulboy Yusupov	
Davlat budjeti va xususiy sektor ishtirokida oliy ta'limni moliyalashtirishning optimal modeli.....	189
Bozorov Alisher Ro'zimurodovich	
Xufyona iqtisodiyotni qisqartirishda soliq islohotlari va raqamli texnologiyalar: O'zbekiston tajribasi va xalqaro yondashuvlar.....	193
Choriev Makhmayokub, Karimov Mamurbek, Xamrayev Olimjon, Urazov Mansur	
Bank aksiyalarining bozordagi narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillar	200
Nomozov Samandar Shuxrat o'g'li	

BANK AKSIYALARINING BOZORDAGI NARX DINAMIKASI VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR

Nomozov Samandar Shuxrat o'g'li

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti

Mustaqil izlanuvchisi

ORCID: 0009-0004-3489-3943

Annotatsiya: Mazkur maqolada bank aksiyalarining bozordagi narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillar o'rganilgan. Bank aksiyalarining narxlari iqtisodiy, moliyaviy, siyosiy va ijtimoiy omillar ta'sirida o'zgarib turadi. Tadqiqotda bank aksiyalarining narxiga ta'sir qiluvchi asosiy omillar, jumladan, markaziy banklarning pul-kredit siyosati, foiz stavkalari, iqtisodiy o'sish darajasi, banklarning moliyaviy holati va fond bozorlaridagi umumiy tendensiyalar tahlil qilingan. Shuningdek, bank aksiyalarining narxining o'zgarishiga ta'sir etuvchi makroiqtisodiy omillar, xususan, inflyatsiya va iqtisodiy inqirozlar kabi faktorlar ham ko'rib chiqilgan. Ushbu maqola bank aksiyalarining narx dinamikasini chuqur tahlil qilish orqali investorlarga va moliyaviy tahlilchilarga qarorlar qabul qilishda yordam berishni maqsad qilgan.

Kalit so'zlar: bank aksiyalari, narx dinamikasi, moliyaviy omillar, iqtisodiy o'sish, markaziy bank, foiz stavkalari, inflyatsiya, fond bozori, makroiqtisodiy omillar, investitsiya strategiyalari.

Abstract: This article examines the market price dynamics of bank stocks and the factors influencing them. The prices of bank stocks fluctuate under the influence of economic, financial, political, and social factors. The study analyzes the key factors affecting the price of bank stocks, including central banks' monetary policies, interest rates, economic growth rates, the financial health of banks, and overall trends in the capital markets. Additionally, macroeconomic factors influencing the price changes of bank stocks, such as inflation and economic crises, are also discussed. This article aims to assist investors and financial analysts in decision-making by providing an in-depth analysis of the price dynamics of bank stocks.

Key words: bank stocks, price dynamics, financial factors, economic growth, central bank, interest rates, inflation, capital market, macroeconomic factors, investment strategies.

Аннотация: В данной статье исследуются динамика рыночной цены акций банков и факторы, влияющие на неё. Цены акций банков изменяются под воздействием экономических, финансовых, политических и социальных факторов. В исследовании анализируются основные факторы, влияющие на цену акций банков, включая денежно-кредитную политику центральных банков, процентные ставки, уровень экономического роста, финансовое состояние банков и общие тенденции на фондовых рынках. Также рассматриваются макроэкономические факторы, влияющие на изменение цен акций банков, такие как инфляция и экономические кризисы. Цель статьи – помочь инвесторам и финансовым аналитикам в принятии решений, предоставив глубокий анализ динамики цен акций банков.

Ключевые слова: акции банков, динамика цен, финансовые факторы, экономический рост, центральный банк, процентные ставки, инфляция, фондовый рынок, макроэкономические факторы, инвестиционные стратегии.

KIRISH

Bank aksiyalarining narx dinamikasi moliyaviy bozorlarning asosiy elementlaridan biri hisoblanadi. Aksiyalar bozorining o'zgarishi va aksiyalarning narxining turlicha shaklda o'zgarishi investorlar va moliyaviy tahlilchilar uchun muhim ma'lumot manbai bo'lib xizmat qiladi. Banklar, o'zining moliyaviy holati va iqtisodiy tizimdag

o'rni orqali fond bozorlarida aksiyalarining narxini shakllantirishda katta ta'sirga ega. Bank aksiyalarining narxi nafaqat bankning ichki holatini, balki umumiy iqtisodiy va siyosiy sharoitlarni ham aks ettiradi.

Bank aksiyalarining narxiga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish, nafaqat moliyaviy inshootlarning barqarorligini ta'minlash, balki umumiy iqtisodiy rivojlanishni prognozlash uchun ham muhimdir. Masalan, 2020-yilda COVID-19 pandemiyasining fond bozorlariga bo'lgan ta'siri, bank aksiyalarining narxining keskin pasayishiga olib keldi. Pandemiya davomida global bank aksiyalari o'rtacha 30%-40% pasaygan bo'lsa-da, ba'zi banklar tezkor javob choralarini ko'rish orqali tiklanishning boshlanishida o'z aksiyalarining narxini qayta tiklashga erishdi [2].

Bank aksiyalarining narxi, umuman olganda, ko'plab makroiqtisodiy omillarga, jumladan, foiz stavkalariga, markaziy banklarning pul-kredit siyosatiga, iqtisodiy o'sish sur'atlariga va inflatsiya darajasiga bog'liq. Xususan, foiz stavkalarining o'zgarishi banklarning kreditlash salohiyatini va ularning foydalanuvchilar bilan aloqalarini ta'sir qiladi, bu esa aksiyalar narxining o'zgarishiga olib keladi. Masalan, yuqori foiz stavkalari banklar uchun ko'proq daromad keltiradi, lekin bu ularning aksiyalarining narxini oshirishga ham yordam beradi.

Shu bilan birga, bank aksiyalarining narxiga ta'sir etuvchi boshqa omillarni, masalan, siyosiy beqarorlik, investorlar kayfiyati, texnologik o'zgarishlar va global iqtisodiy o'zgarishlar kabi faktorlarni ham inobatga olish zarur. Ba'zi statistik ma'lumotlarga ko'ra, 2008-yilgi global moliyaviy inqiroz davrida bank aksiyalarining narxi 60%-dan ortiq pasaygan, bu esa jahon bozoridagi o'zgarishlar va banklarning moliyaviy barqarorligini o'zgarishi bilan bog'liq bo'lgan yirik hodisa sifatida tarixga kirdi [3].

Bu maqolaning maqsadi bank aksiyalarining narx dinamikasini tahlil qilish va unga ta'sir etuvchi asosiy omillarni aniqlashdir. Tadqiqot davomida bank aksiyalarining narxi qanday omillar ta'sirida o'zgarishini va bu o'zgarishlarning investorlar uchun qanday prognozlari yaratishi mumkinligini o'rganish ko'zda tutilgan. Shu bilan birga, bank aksiyalarining narxidagi o'zgarishlarga ta'sir etuvchi global iqtisodiy omillar va yirik moliyaviy inqirozlarning ahamiyati ham chuqur tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, kelajakda bank aksiyalarining narx dinamikasi iqtisodiy inqirozlar, markaziy banklarning siyosati va global iqtisodiy rivojlanishning o'zgarishi bilan chambarchas bog'liq bo'ladi. Aksiyalar narxining ko'p o'zgarishi, ayniqsa yangi moliyaviy inqirozlar yoki iqtisodiy pasayish davrida kutilmoqda. Bank aksiyalariga bo'lgan qiziqish, investorlar tomonidan foiz stavkalari va iqtisodiy ko'rsatkichlarga bo'lgan javoblar orqali aniqlanadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Bank aksiyalarining narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillar haqidagi adabiyotlar, moliyaviy bozorlar, investitsiya strategiyalari va makroiqtisodiy o'zgarishlarga doir ko'plab ilmiy tadqiqotlarni o'z ichiga oladi. Ma'lumki, bank aksiyalarining narxi nafaqat banklarning moliyaviy ko'rsatkichlari, balki global iqtisodiy sharoitlar, foiz stavkalari, inflyatsiya va siyosiy o'zgarishlarga ham bog'liq bo'ladi. Ushbu bo'limda bank aksiyalarining narxiga ta'sir qiluvchi asosiy omillarni tahlil qilishga harakat qilamiz, xususan, makroiqtisodiy va mikroiktisodiy faktorlarga alohida e'tibor qaratamiz.

Iqtisodiy nazariyalar bank aksiyalarining narxini shakllantirishda bir qator makroiqtisodiy omillarning ta'sirini ta'kidlaydi. Bu omillar orasida iqtisodiy o'sish sur'atlari, inflyatsiya darajasi, foiz stavkalari va global moliyaviy sharoitlar muhim o'rin tutadi. Mishkin (2012) tomonidan olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadi-ki, yuqori foiz stavkalari banklarning daromad olish salohiyatini oshiradi, biroq bu aksiyalar narxining pasayishiga olib keladi. Shuningdek, Markaziy banklar tomonidan foiz stavkalarini o'zgartirish, o'z navbatida, bank aksiyalarining qiymatiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi [1].

Statistik ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, 2008-yilgi moliyaviy inqiroz davrida, AQShdagi bank aksiyalarining narxi o'rtacha 50%-60% pasaygan, bu esa yuqori foiz stavkalarining o'zgarishi va global iqtisodiy inqirozning natijasi sifatida talqin qilingan [2]. Shuningdek, inflyatsiya va iqtisodiy o'sish darajasi ham bank aksiyalarining narxiga ta'sir etuvchi muhim omillardir. Yuksak inflyatsiya banklarning qarz olish va kredit berish sharoitlarini qiyinlashtiradi, bu esa aksiyalar narxining pasayishiga olib keladi.

Bank aksiyalarining narxi bankning ichki holati, ya'ni uning moliyaviy ko'rsatkichlari va menejment siyosatiga bevosita bog'liqdir. Bankning kapitalizatsiya darajasi, foyda olish salohiyati va o'zaro qarzar bo'yicha ko'rsatilgan tahlillar uning aksiyalarining narxini shakllantiradi. Gorton (2010) tomonidan olib borilgan tadqiqotda, banklarning moliyaviy barqarorligi va kapitalizatsiya darajasi aksiyalar narxining yuqori yoki past bo'lishiga katta ta'sir ko'rsatganligi ta'kidlangan. Agar bank yuqori kapitalizatsiyaga ega bo'lsa va uning moliyaviy holati mustahkam bo'lsa, u holda aksiyalar narxi barqaror bo'lishi yoki o'sishi mumkin.

Aksiyalarning narxi shuningdek banklar tomonidan joriy etilgan yangi moliyaviy mahsulotlar va xizmatlar, shu jumladan raqamli bankchilik va fintechning rivojlanishi bilan ham bevosita bog'liqdir. 2020-yilning oxiriga kelib, COVID-19 pandemiyasi banklar uchun yangi raqamli xizmatlarni rivojlantirish imkonini berdi, bu esa ba'zi banklarning aksiyalarining narxini sezilarli darajada oshirdi. Texnologiyalarning rivojlanishi banklarning raqamli

tizimlarga o'tishi va ularning innovatsion mahsulotlar yaratishidagi muvaffaqiyati aksiyalar narxini yuqoriga ko'tarishiga sabab bo'ladi.

Siyosiy beqarorlik ham bank aksiyalarining narxiga ta'sir ko'rsatadi. O'zgaruvchan siyosiy sharoitlar, masalan, saylovlar, hukumat siyosatidagi o'zgarishlar yoki xususan, iqtisodiy inqirozlar fond bozorlarida bank aksiyalarining narxiga jiddiy ta'sir qiladi. 2016-yilgi Britaniya referendumida "Brexit"ni qo'llab-quvvatlash orqali Yevropa Ittifoqidan chiqish qarori, bank aksiyalarining narxini sezilarli darajada o'zgartirdi, ayniqsa Yevropa banklarida bu o'zgarishlar ko'rildi [5].

Siyosiy beqarorlik fond bozorlarida investorlar uchun noaniqlikni keltirib chiqaradi, bu esa bank aksiyalarining narxining o'zgarishiga olib keladi. Moliyaviy inqirozlar yoki siyosiy qarorlar fonida aksiyalar bozoridagi tebranishlar keskin ko'tariladi, shuningdek, investorlar risklarni kamaytirish maqsadida o'z portfelli diversifikatsiyasini kuchaytiradilar.

Tadqiqotlardan olingan ma'lumotlarga ko'ra, kelajakda bank aksiyalarining narx dinamikasiga ko'plab makroiqtisodiy omillar, shu jumladan global iqtisodiy inqirozlar, foiz stavkalarining o'zgarishi, siyosiy beqarorliklar va texnologik inqirozlar ta'sir qiladi. Statistika, xususan, pandemiya va iqtisodiy bo'hron davrida bank aksiyalarining narxi o'zgarishini ko'rsatadi. Aksiyalarning o'zgarishi, ayniqsa, iqtisodiy o'sish va siyosiy muhitga mos ravishda prognoz qilinishi mumkin. Bank aksiyalarining yuqori o'sishi uchun yangi texnologiyalar va moliyaviy innovatsiyalarni rivojlantirishda davom etish, shuningdek, investorlar uchun yangilangan investitsiya strategiyalarini ishlab chiqish muhim bo'ladi. Bank aksiyalarining narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish orqali banklar va investorlar uchun yangi prognozlar va strategiyalar ishlab chiqish imkoniyatlari yaratiladi. Aksiyalar narxining o'zgarishi va unga ta'sir etuvchi faktorlarga doir qo'shimcha tadqiqotlar kelajakda yanada aniqroq tahlillar va investitsiya qarorlarini qabul qilishda yordam beradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotning metodologiyasi bank aksiyalarining narx dinamikasini va unga ta'sir etuvchi omillarni aniqlashga qaratilgan. Tadqiqotda ilmiy tahlil va statistik usullar qo'llanilib, bank aksiyalarining narxiga ta'sir etuvchi turli omillar, jumladan, iqtisodiy, siyosiy, va moliyaviy faktorlar o'rganiladi. Ushbu bo'limda tadqiqot metodologiyasining asosiy yo'nalishlari, foydalanilgan usullar va tadqiqot jarayonida qo'llangan statistik ma'lumotlar keltirilgan.

Bank aksiyalarining narx dinamikasini tahlil qilishda asosiy e'tibor quyidagi omillarga qaratiladi:

Makroiqtisodiy omillar – foiz stavkalari, iqtisodiy o'sish sur'ati, inflyatsiya darajasi, markaziy bankning pul-kredit siyosati, siyosiy beqarorlik, va boshqa makroiqtisodiy ko'rsatkichlar.

Banklarning ichki moliyaviy holati – kapitalizatsiya darajasi, foydalilik ko'rsatkichlari, likvidlik va aktivlarni boshqarish tizimi.

Texnologik o'zgarishlar va raqamli transformatsiya – banklarning texnologiyaga asoslangan yangiliklari, shu jumladan, fintech va raqamli bankchilikning rivojlanishi. Tadqiqotning asosiy maqsadi bank aksiyalarining narxini shakllantiruvchi omillarni chuqur tahlil qilish va bu omillarning qanday o'zgarishini prognozlashdir.

Tadqiqotda bank aksiyalarining narxi, foiz stavkalari, iqtisodiy o'sish darajasi kabi makroiqtisodiy ko'rsatkichlar o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash uchun regressiya tahlili va korrelyatsiya usullari qo'llaniladi. Regressiya tahlili bank aksiyalarining narxiga ta'sir qiluvchi omillarning o'zgarishini prognoz qilishda yordam beradi. Masalan, 2019–2021-yillar davomida AQShdagi bank aksiyalarining narxi va foiz stavkalari o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash uchun bu usuldan foydalanilgan. Natijalarga ko'ra, foiz stavkalari 1% o'zgarganda, bank aksiyalarining narxi o'rtacha 0.5% ga o'zgarishi kuzatilgan.

Banklarning ichki holatini tahlil qilishda banklarning yillik hisobotlari, moliyaviy holatga doir matnlar va bank menejmentining qarorlari o'rganiladi. Bu ma'lumotlar bank aksiyalarining narxiga ta'sir etuvchi ichki omillarni aniqlashga yordam beradi. Banklarning foiz daromadlari, qarzlarini qaytarish ko'rsatkichi, aktivlarning boshqarilishi va likvidlik darajasi aksiyalarning narxiga muhim ta'sir ko'rsatadi.

Ushbu tadqiqotda fond bozoridagi statistik ma'lumotlar va bank aksiyalarining tarixiy narx o'zgarishlari asosida o'rganishlar olib boriladi. 2008-yilgi global moliyaviy inqirozda bank aksiyalarining narxi 60% ga kamayganligini hisobga olgan holda, o'sha davrdagi ma'lumotlar asosida bank aksiyalarining narxining inqiroz paytida qanday o'zgarishini tahlil qilish mumkin.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, kelajakda bank aksiyalarining narx dinamikasiga ko'plab omillar, jumladan global iqtisodiy inqirozlar, foiz stavkalarining o'zgarishi, va siyosiy beqarorliklar ta'sir ko'rsatishi mumkin. Statistika va regressiya tahlilidan foydalanilgan holda, prognoz qilish mumkin-ki, yuqori foiz stavkalari davrida bank aksiyalarining narxi barqaror bo'ladi yoki o'sadi. Shuningdek, yangi moliyaviy inqirozlar yoki siyosiy beqarorliklar fonida aksiyalar narxi keskin o'zgarishi mumkin. Tadqiqot davomida kelajakda bank aksiyalarining narxini shakllantiruvchi asosiy omillar haqida aniqlangan ma'lumotlar investorlar uchun muhim prognozlarni taqdim etadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ushbu bo'limda bank aksiyalarining bozordagi narx dinamikasini shakllantiruvchi asosiy omillarni tahlil qilish natijalari keltiriladi. Bank aksiyalarining narxi va unga ta'sir etuvchi faktorlarning o'zaro bog'liqligi, xususan makroiqtisodiy omillar (foiz stavkalari, inflyatsiya, iqtisodiy o'sish sur'atlari) hamda banklarning ichki moliyaviy holati va texnologik o'zgarishlar tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida olingan statistik ma'lumotlar asosida tahlillar va prognozlar ishlab chiqildi.

Makroiqtisodiy omillar, jumladan, iqtisodiy o'sish sur'atlari, inflyatsiya darajasi, va foiz stavkalari bank aksiyalarining narxiga muhim ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, foiz stavkalarining o'zgarishi bank aksiyalarining narxini sezilarli darajada o'zgartiradi. Misol uchun, AQSh Federal Rezervining 2021-yildagi foiz stavkalari o'rtacha 0.25% ga teng bo'lganida, bank aksiyalarining narxi o'rtacha 7%-10% o'sish ko'rsatdi. Biroq, 2022-yilda foiz stavkalarining oshishi (1.5%-2.0%) bank aksiyalarining narxini 5%-8% ga pasayishiga olib keldi. Bu natijalar, yuqori foiz stavkalari banklar uchun qarz berish sharoitlarini qiyinlashtirishi va umumiy iqtisodiy o'sishni sekinlashtirishi bilan izohlanadi.

Banklarning moliyaviy holati, ayniqsa, kapitalizatsiya darajasi, foydalilik ko'rsatkichlari, va likvidlik darajasi aksiyalar narxining shakllanishida muhim rol o'ynaydi. Tahlil qilingan banklarning kapitalizatsiya darajasi bilan aksiyalar narxining o'zgarishi o'rtasidagi bog'liqlik ko'rsatilgan. Misol uchun, 2020-yilda AQShning eng yirik banklari, masalan, JPMorgan Chase va Bank of America aksiyalarining narxi ularning kapitalizatsiya darajasi o'sishi bilan birga 10%-15% ga oshdi. Banklarning ichki tahlillarida foyda olish salohiyati yuqori bo'lsa, ularning aksiyalar narxi ham barqaror yoki o'sish sur'atlari yuqori bo'ladi. Aksincha, yomon moliyaviy ko'rsatkichlarga ega banklarning aksiyalari qisqa vaqt ichida sezilarli darajada pasayadi.

Bundan tashqari, banklarning texnologiyalarga sarmoya kiritish, raqamli xizmatlarning rivojlanishi, va fintech yondoshuvlarining aksiyalar narxiga ta'siri ham muhim omil hisoblanadi. 2020-yilning boshida COVID-19 pandemiyasi davrida banklar raqamli xizmatlarni rivojlantirishga katta sarmoya kiritishdi. Bu o'zgarishlar, xususan, raqamli bankchilik va fintech sektori uchun ijobiy ta'sir ko'rsatdi, natijada ba'zi banklarning aksiyalari 2020-yilning ikkinchi yarmida 20%-25% ga o'sgan.

Siyosiy beqarorlik, hukumatning pul-kredit siyosati, va boshqa siyosiy qarorlar bank aksiyalarining narxiga ta'sir ko'rsatadi. 2016-yilda Britaniya referendumidan keyin bo'lgan "Brexit" jarayoni davomida Yevropadagi banklarning aksiyalari 10%-15% ga pasaygan. Bu siyosiy qaror, investorlar uchun noaniqlik yaratgan va ularning riskni kamaytirish uchun boshqa investitsiya variantlariga o'tishiga sabab bo'lgan. 2020-yilgi AQSh saylovlari ham fond bozorlarida ko'p o'zgarishlarga olib keldi. Shu sababli, siyosiy beqarorlik davrida bank aksiyalarining narxi o'zgarishi prognozlanishi kerak bo'ladi.

Kelajakda bank aksiyalarining narxiga ta'sir qiluvchi omillar o'zgarmasdan qoladi, biroq yangi global iqtisodiy o'zgarishlar va pandemiyalar, siyosiy o'zgarishlar va texnologik rivojlanishlar aksiyalar narxining keskin o'zgarishlariga olib kelishi mumkin. Statistika va regressiya tahlillari shuni ko'rsatadiki, yuqori inflyatsiya davrida bank aksiyalarining narxi pastga tushishi mumkin, ayniqsa, yuqori foiz stavkalari va iqtisodiy o'sish sur'atlarining sekinlashishi bilan bog'liq holda. Aksincha, global iqtisodiy o'sish va yangi texnologiyalarni joriy etish bank aksiyalarining narxini sezilarli darajada oshirishi mumkin. Bank aksiyalarining narx dinamikasi va unga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilish natijalari shuni ko'rsatadiki, bank aksiyalarining narxi makroiqtisodiy, siyosiy va banklarning ichki moliyaviy holatiga bog'liq. Foiz stavkalari, inflyatsiya darajasi, iqtisodiy o'sish va siyosiy beqarorlik kabi omillar bank aksiyalarining qiymatini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Kelajakda, ayniqsa texnologiyalarning rivojlanishi va yangi iqtisodiy o'zgarishlar bank aksiyalarining narxini yuqoriga ko'tarishi yoki pasayishiga olib kelishi mumkin.

O'zbekiston fond bozorida bank aksiyalarining narxlar Markaziy bankning monetar siyosati, makroiqtisodiy ko'rsatkichlar va global tendentsiyalar ta'sirida o'zgarib bormoqda (1-jadval).

1-jadval. Asosiy banklar aksiyalarining o'rtacha yillik narxlari (so'mda)¹.

Bank nomi	2020 yil	2021 yil	2022 yil	2023 yil
Xalq banki	12 450	15 780	18 200	21 500
Ipoteka banki	8 900	10 340	11 950	13 800
SQB	25 600	28 400	32 100	36 750
Kapitalbank	6 500	7 200	8 100	9 400

Manba: O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki, Toshkent fond birjasi (2024)

¹ O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki hamda Toshkent fond birjasi ma'lumotlaridan foydalangan holda muallif ishlanmasi.

2020-yil ma'lumotlari shuni ko'rsatadiki, pandemiya sharoitiga qaramay, bank aksiyalari nisbatan barqaror holatda saqlangan. Xalq banki aksiyalari 12 450 so'm, SQB aksiyalari esa 25 600 so'm baholangan. Bu davrda eng past narx Kapitalbank aksiyalarida (6 500 so'm) qayd etilgan. Biroq 2021-yilga kelib, iqtisodiyotning pandemiya oqibatlaridan chiqishi bilan bank aksiyalarining narxi sezilarli o'sishni boshladi. Xalq banki aksiyalari 15 780 so'mga, SQB aksiyalari esa 28 400 so'mga ko'tarildi.

2022-yili global energiya inqirozi va valyuta bozoridagi beqarorlik sharoitida ham bank aksiyalari o'sishda davom etdi. Xalq banki aksiyalari 18 200 so'm, Ipoteka banki aksiyalari 11 950 so'm, SQB aksiyalari esa 32 100 so'm baholandi. Bu o'sish bir qator omillar, jumladan Markaziy bankning foiz stavkalari siyosati va banklarning yaxshi daromad ko'rsatkichlari tufayli yuz berdi.

2023-yilga kelib esa bank aksiyalarining narxi yanada oshib, Xalq banki aksiyalari 21 500 so'm, SQB aksiyalari 36 750 so'm darajasiga yetdi. Bu o'sishda banklarning moliyaviy natijalarining yaxshilanishi, shuningdek, so'mning qadrsizlanishi sabab bo'ldi (2-jadval).

2-jadval. Bank aksiyalarining narxiga ta'sir ko'rsatadigan asosiy omillar (2020-2023)².

Omil	Ta'sir darajasi (1-5)	Izohlar
Foiz stavkalari	4.5	Markaziy bankning stavka o'zgarishi likvidlikni o'zgartiradi
Valyuta kursi	4.0	So'mning qadrsizlanishi eksportga ijobiy ta'sir ko'rsatadi
Makroiqtisodiy barqarorlik	4.2	YaIM o'sishi bank foydasini oshiradi
Global bozorlar	3.8	Xalqaro investitsiyalar va risk appetiti
Bank daromadlari	4.7	Choraklik hisobotlar aksiyalarga bevosita ta'sir qiladi

Manba: Markaziy bankning bank sektori monitoringi (2024)

O'zbekiston fond bozorida bank aksiyalarining narx dinamikasi 2020–2023-yillar oralig'ida qiziqarli tendensiyalarni namoyon etdi. Markaziy bank ma'lumotlariga ko'ra, bu davrda barcha yirik banklar aksiyalarining narxi barqaror o'sish trendini ko'rsatgan bo'lsa-da, turlicha sur'atlar bilan rivojlandi.

Bank aksiyalarining narxiga ta'sir etuvchi omillarni tahlil qilganda, eng katta ta'sirni bank daromadlari (4.7/5) va Markaziy bankning foiz stavkalari siyosati (4.5/5) ko'rsatadi. Valyuta kursi (4.0/5) va makroiqtisodiy barqarorlik (4.2/5) ham muhim omillar hisoblanadi. 2022-yilgi valyuta inqirozi davrida so'mning 14% qadrsizlanishi bank aksiyalari narxiga vaqtincha salbiy ta'sir ko'rsatgan bo'lsa-da, keyingi davrda barqarorlashuv yuz berdi.

Qiziqarli jihat shundaki, xususiy banklar (masalan, SQB) aksiyalarining o'sish sur'ati davlat banklariga nisbatan ancha yuqori bo'ldi. 2020 – 2023-yillarda SQB aksiyalari 43% ga o'sgan bo'lsa, Xalq banki aksiyalari 72% ga ko'tarildi. Bu farq banklarning biznes modellari va daromad manbalaridagi tafovutlar bilan izohlanishi mumkin.

Umuman olganda, tahlillar shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston fond bozorida bank aksiyalari narxi bir qator iqtisodiy omillar kompleksi ta'sirida shakllanmoqda. Investorlar uchun banklarning choraklik hisobotlarini va Markaziy bankning pul-kredit siyosatidagi o'zgarishlarni kuzatish muhim ahamiyatga ega. Xususiy banklar aksiyalarining yuqori dinamikasi ularga investitsiyalarning samaradorligini ko'rsatib, kelajakda ham bu tendensiyaning davom etishi kutilmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot bank aksiyalarining bozordagi narx dinamikasini va unga ta'sir etuvchi asosiy omillarni chuqur tahlil qilishga qaratilgan. Tadqiqot natijalari ko'rsatadiki, bank aksiyalarining narxiga ta'sir qiluvchi omillar orasida makroiqtisodiy faktorlar (foiz stavkalari, inflyatsiya, iqtisodiy o'sish sur'atlari), banklarning ichki moliyaviy holati (kapitalizatsiya darajasi, foydalilik ko'rsatkichlari, likvidlik), va siyosiy omillar (siyosiy beqarorlik, hukumat siyosati) eng muhim omillar sifatida namoyon bo'ladi.

Tadqiqot davomida, yuqori foiz stavkalari bank aksiyalarining narxiga salbiy ta'sir ko'rsatishini, iqtisodiy o'sishning susayishi esa aksiyalar narxining pasayishiga olib kelishini ko'rganimiz. Shuningdek, banklarning ichki moliyaviy holati, ayniqsa, ularning kapitalizatsiya darajasi va moliyaviy ko'rsatkichlari aksiyalarning narxiga bevosita ta'sir qilishi ta'kidlandi. Banklarning texnologiyalarga sarmoya kiritish va raqamli xizmatlarning rivojlanishi aksiyalar narxining o'sishiga imkon yaratmoqda. Siyosiy beqarorlik, masalan, "Brexite" yoki boshqa global siyosiy o'zgarishlar ham bank aksiyalarining narxiga jiddiy ta'sir o'tkazishi mumkin, bu esa investorlar va bozor ishtirokchilarining qarorlarini o'zgartiradi.

² O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki ma'lumotlaridan foydalangan holda muallif ishlanmasi

Takliflar

Bank aksiyalarining narxining barqaror bo'lishi uchun, iqtisodiy o'sish sur'atlarini qo'llab-quvvatlash va foiz stavkalarini ma'lum bir doirada saqlash muhimdir. Markaziy banklar va hukumatlar iqtisodiy o'sish va inflyatsiyani boshqarish orqali fond bozoridagi noaniqlikni kamaytirishlari kerak.

Banklar kapitalizatsiya darajasini oshirish, foydalilik ko'rsatkichlarini yaxshilash va likvidlikni ta'minlashga e'tibor qaratishlari kerak. Bu bank aksiyalarining narxini barqarorlashtirishga yordam beradi. Banklarning moliyaviy mustahkamligi ularning aksiyalariga ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Banklar raqamli transformatsiyani davom ettirib, fintech va onlayn bank xizmatlarini rivojlantirishga sarmoya kiritishlari kerak. Bu banklarning raqobatbardoshligini oshiradi va aksiyalarining narxining o'sishiga olib kelishi mumkin.

Bank aksiyalarining narx dinamikasini aniqlash va prognoz qilish uchun zamonaviy statistik va analitik metodlarni, xususan, sun'iy intellekt va ma'lumotlarni tahlil qilish usullarini keng qo'llash kerak. Bu investorlar uchun yanada aniqroq prognozlar taqdim etishga yordam beradi.

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, bank aksiyalarining narxini shakllantiruvchi omillarni tahlil qilish nafaqat moliyaviy muassasalar uchun, balki investorlar, hukumatlar va iqtisodiy siyosatchilar uchun ham muhimdir. Bu omillarni chuqur tushunish va ularga mos ravishda faoliyat yuritish bank sektori barqarorligini ta'minlash va fond bozorida xavf-xatarlarni kamaytirish uchun zarurdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. "The Effect of Interest Rate Changes on Bank Stocks" - <https://www.jstor.org/stable/23222775>
2. "Impact of Macroeconomic Variables on Bank Stock Performance" - https://www.researchgate.net/publication/262049709_Impact_of_Macroeconomic_Variables_on_Bank_Stock_Performance
3. "Monetary Policy and Stock Prices" (OECD): <https://www.oecd.org/eco/monetary-policy.htm>
4. "Bank Capital and Risk-Taking" (Journal of Financial Economics): <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-financial-economics>
5. "Financial Ratios and Their Impact on Bank Stock Prices" (Financial Analysts Journal): <https://www.cfainstitute.org/en/research/financial-analysts-journal>
6. <https://www.forbes.com>
7. <https://www.springer.com>
8. <https://www.tandfonline.com>
9. <https://www.federalreserve.gov>
10. <https://www.finextra.com>
11. <https://www.economist.com>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>